

Udskriftsdato: 1. januar 2026

2022/2 LSF 7 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion (Udmøntning af CCUS-puljer og mulighed for kommuners påtagelse af økonomiske forpligtelser)

Ministerium: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Journalnummer: Klima-, Energi- og Forsyningsmin.,
Energistyrelsen, j.nr. 2022-1590

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion

(Udmøntning af CCUS-puljer og mulighed for kommuners påtagelse af økonomiske forpligtelser)

§ 1

I lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion, jf. lovbekendtgørelse nr. 1897 af 1. oktober 2021, som ændret ved § 1 i lov nr. 1388 af 5. oktober 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

§ 7 b. En kommune, der deltager i CO₂-fangst, kan i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af støtte efter § 7 a, og i det omfang det er en forudsætning for kontraktindgåelsen med staten, forpligte sig økonomisk i forhold til

- 1) gennemførelse af den CO₂-fangst, kommunen deltager i, og
- 2) gennemførelse af transport, anvendelse og lagring af den opsamlede CO₂, der varetages af en tredje-part.

Stk. 2. Kommunens beslutning om at forpligte sig økonomisk, jf. stk. 1, skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde.«

2. I § 20, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Klima-, energi og forsyningsministeren kan fastsætte anden klageadgang i forbindelse med udbud efter § 7 a.«

3. I § 20, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., indsættes efter »Energiklagenævn«:

»eller den anden klageinstans, hvis der er fastsat en sådan i medfør af 2. pkt.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2023.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Hjemmel til udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Hjemmel til kommuners økonomiske forpligtelser i forbindelse med kontraktindgåelse om tildeling af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.1.1. Gældende ret i varmemforsyningsloven
 - 2.2.1.2. Gældende ret i elforsyningsloven
 - 2.2.1.3. Gældende ret i miljøbeskyttelsesloven
 - 2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
3. Konsekvenser for FN's verdensmål
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget skal understøtte formålet med klimaloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 2580 af 13. december 2021, hvorved Danmark bl.a. har forpligtet sig til at reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. i forhold til niveauet i 1990 og til at være et klimaneutralt samfund senest i 2050.

Lovforslaget gennemfører dele af Klimaaftale for Energi og Industri m.v. 2020, som blev indgået mellem den daværende regering (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet den 22. juni 2020 (herefter benævnt Klimaaf talen 2020).

Med Klimaaf talen 2020 blev aftaleparterne enige om at afsætte 16 mia. kr. til »en teknologineutral, markedsbaseret pulje, der skal bidrage til at fremme teknologien og levere drivhusgasreduktioner« med henblik på at opnå en skønnet CO₂-reduktionseffekt på 0,4 mio. ton i 2025 og 0,9 mio. ton i 2030 (herefter CCUS-puljen; CCUS står for Carbon Capture, Utilisation and Storage, på dansk: CO₂-fangst, anvendelse og lagring).

Samme aftaleparter indgik efterfølgende den 14. december 2021 Aftale om en køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂, der udgør anden del af en samlet CCS-strategi (herefter benævnt ”Anden del af CCS-strategien”), hvori de nærmere principper for udmøntningen og realiseringen af de aftalte reduktioner blev fastlagt. Ifølge aftalen vil modellen skulle understøtte, at omkostninger til CCUS ikke må overvæltes på varme- og affaldskunderne, og samtidig skal modellen understøtte en grøn, effektiv og sikker forsyningssektor.

Samme aftaleparter indgik desuden den 21. juni 2022 Aftale om rammevilkår for CO₂-lagring i Danmark som opfølgning på Danmarks CCS-strategi. Af denne aftale fremgår det, at aftaleparterne bakker op om, at de kommunale affaldsforbrændings- og biomasseanlæg skal have mulighed for at forpligte sig for alle led i værdikæden, så de kan søge første fase af CCUS-puljen. Værdikæden forstås som omfattende fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂. Teknologien til CCS er velkendt, men der findes ikke fuldskala-CCS-projekter i Danmark endnu, ligesom der ikke er demonstreret en samlet værdikæde for CCS i Danmark.

Den politiske aftale indebærer, at der skal etableres hjemmel til, at kommunale anlæg og deres kommunale ejere i forbindelse med statslig støtte til CCUS kan påtage sig forpligtelser over for staten med henblik på at skabe sikkerhed for, at CO₂-reduktionerne gennem fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ opnås.

Med lovforslaget foreslås det, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ til brug for udmøntning af CCUS-puljen og eventuelle fremtidige puljer, der støtter fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Det foreslås desuden at muliggøre, at en kommune, der deltager i CO₂-fangst, vil kunne forpligte sig økonomisk over for staten for gennemførelse af fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ med henblik på, at kommunalt ejede virksomheder kan indgå kontrakt med staten om tildeling af støtte fra første fase af CCUS-puljen og eventuelle fremtidige puljer, der støtter fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Med lovforslaget foreslås det, at kommunerne, herunder den kommunalt ejede virksomhed, får mulighed for at hæfte økonomisk for hele værdikæden, hvilket er en forudsætning for at kunne indgå en kontrakt med staten om tildeling af støtte fra første fase af CCUS-puljen. Dermed vil lovforslaget give mulighed for, at kommuner kan påtage sig en økonomisk risiko ved at etablere fangst af CO₂ samt forpligte sig økonomisk for transport, anvendelse og lagring af CO₂ foretaget af en tredjepart.

Forslaget lægger op til, at det vil være den enkelte kommunalt ejede virksomhed, som indgår kontrakten med staten, men det vil være kommunens – og i sidste ende kommunens borgere – som vil hæfte økonomisk.

Lovforslaget muliggør dermed udmøntning af CCUS-puljen på 16 mia. kr. gennem udbud, jf. Klimaaf-talen 2020. Lovforslaget muliggør samtidig udmøntning af eventuelle fremtidige puljer målrettet CCUS gennem udbud. Lovforslaget muliggør endvidere, at kommunalt ejede el- og varmforsyningsvirksomheder, herunder affaldsforbrændings- og biomasseanlæg, kan deltage i de foreslåede udbud.

Forslaget lægger desuden op til, at en kommunes beslutning om at forpligte sig økonomisk i forbindelse med en kommunalt ejet virksomheds kontraktindgåelse med staten om støtte til CCUS skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet forventer, at udvikling af dansk fangst, transport, anvendelse og

lagring af CO₂ potentielt kan føre til udvikling af nye grønne arbejdspladser i forbindelse med udvikling af hele eller dele af CCUS-værdikæden.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hjemmel til udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂

2.1.1. Gældende ret

Der findes i gældende dansk ret ikke en klar lovhjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Aktstykke nr. 336, som opfører tekstanmærkning nr. 135 ad 29.25.19 til § 29 på finansloven for 2022, indeholder materiel hjemmel til at udmønte CCUS-puljer. Eksempelvis vil indgåelse af en støttekontrakt med en vindende byder i CCUS-puljens første fase således kunne foregå med materiel hjemmel i dette aktstykke. Denne materielle hjemmel ophører dermed ved udgangen af 2022.

Derudover kan det nævnes, at ved lov nr. 1388 af 5. oktober 2022 blev § 7 i denne lov nyaffattet, og § 7, stk. 1, 1. pkt., indebærer herefter, at klima-, energi- og forsyningsministeren inden for de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, gives hjemmel til at yde støtte til aktiviteter til opfyldelse af lovens formål, herunder støtte til projekter, analyser, evalueringer og rådgivning. Bestemmelsen giver inden for bevillinger fastsat på finansloven ministeren mulighed for via bekendtgørelse, jf. stk. 3, at etablere støtteordninger inden for lovens formål til den nævnte støttemodtagerkreds og til de nævnte typer af aktiviteter. Finansloven skal i den forbindelse forstås bredt som tillige omfattende tillægsbevillinger, reservationsbevillinger m.v.

Der er dog på nuværende tidspunkt ikke udmøntet en bekendtgørelse, som indeholder et materielt regelgrundlag for udmøntning af udbud af støtte til fangst, transport, lagring og anvendelse af CO₂.

Derudover kan der i henhold til lov om et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram og om Green Labs DK-programmet, jf. lovbekendtgørelse nr. 895 af 28. august 2019 (herefter benævnt EUDP-loven) ydes støtte til fortrinsvis udviklings- og demonstrationsprojekter med henblik på at understøtte markedsintroduktion af ny energiteknologi.

2.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

For at implementere beslutningen fra Klimaaftalen 2020 om at etablere en teknologineutral, markedsbase- ret pulje, der skal bidrage til at fremme CCUS-teknologien og levere drivhusgasreduktioner frem mod 2030 og efter, er der behov for at indføre en klar lovhjemmel til at afholde udbud af sådan støtte.

Med klimaloven blev der vedtaget mål om, at Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. og blive et klimaneutralt samfund senest i 2050 med Parisaftalens målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader celsius for øje.

FN's klimapanel (herefter benævnt IPCC) vurderer f.eks., at fangst og lagring af CO₂ er nødvendig for at kunne opnå Parisaftalens målsætninger. IPCC, Det Internationale Energiagentur og Klimarådet har desuden fastslået, at fangst og lagring af CO₂ er et centralt virkemiddel for at afbøde klimaforandringerne og mindske CO₂-udledninger.

For at realisere klimalovens målsætninger besluttede den daværende regering (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet med Klimaaftalen 2020 at investere massivt i løsninger, der kan

indfange CO₂ fra f.eks. skorstene for derefter at pumpe den ned i undergrunden (CCS) eller genanvende den til f.eks. grønne brændsler (CCU). Aftaleparterne traf med Klimaafspraken 2020 beslutning om at afsætte 16 mia. kr. til en teknologineutral og markedsbaseret pulje (CCUS-puljen) til støtte til at indfange, transportere og lagre CO₂ med henblik på at opnå en skønnet CO₂-reduktionseffekt på 0,4 mio. ton i 2025 og 0,9 mio. ton i 2030.

Samme aftaleparter indgik efterfølgende "Anden del af CCS-strategien", hvori de nærmere principper for udmøntningen af CCUS-puljen og realiseringen af de aftalte reduktioner blev fastlagt.

Med initiativerne i Klimaafspraken 2020 og "Anden del af CCS-strategien" tages der således samlet set et markant skridt på vejen mod etableringen af en fuldskala-CCUS-værdikæde i Danmark, samt mod realiseringen af klimalovens målsætninger.

Den med lovforslaget foreslåede bestemmelse om, at ministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ skal således desuden bidrage til at understøtte dele af formålet med klimaloven, Klimaafspraken 2020, Principafspraken af 30. juni 2021 om en køreplan for lagring af CO₂, Første del af en samlet CCS-strategi, Aftalen af 14. december 2021 om en køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂, Anden del af en samlet CCS-strategi samt Aftalen af 21. juni 2022 om rammevilkår for CO₂-lagring i Danmark som opfølgning på Danmarks CCS-strategi.

I overensstemmelse hermed finder Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet det desuden hensigtsmæssigt, at bestemmelsen til brug for udmøntning af CCUS-puljen udformes bredt, således at bestemmelsen tillige kan anvendes ved eventuelle fremtidige energipolitiske initiativer om udbud af støtte til hele eller dele af CCUS-værdikæden. Dermed kan udmøntningen af disse initiativer hurtigst muligt udmøntes i den form og med de støtteinstrumenter, som det konkrete initiativ tilsiger, og dermed hurtigere bidrage til realiseringen af klimalovens målsætninger.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget gives klima-, energi- og forsyningsministeren i henhold til den foreslåede § 7 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, mulighed for at afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂. Den foreslåede bestemmelse er som beskrevet ovenfor udformet, så bestemmelsen ligeledes vil kunne anvendes til eventuelle fremtidige udbud af støtte til hele eller dele af CCUS-værdikæden inden for lovens formål.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet forventer, at udmøntning af CCUS-puljen vil understøtte udviklingen af en dansk værdikæde for fangst, transport og lagring af CO₂, der kan føre til udvikling af nye grønne arbejdspladser i forbindelse med lagring af CO₂ og dermed understøtte overgangen væk fra arbejdspladser i olie- og gasbranchen.

2.2. Hjemmel til kommuners økonomiske forpligtelser i forbindelse med kontraktindgåelse om tildeling af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂

2.2.1. Gældende ret

Der er efter gældende dansk ret ikke mulighed for, at kommuner kan påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂. I forbindelse med det igangværende udbud af CCUS-puljen er der behov for, at vinderen skal stille en række økonomiske garantier og hæftelser som en forudsætning for at kunne indgå en kontrakt med staten. Det forventes, at der også i forbindelse med fremtidige energipolitiske initiativer om udbud af støtte til hele eller dele af CCUS-værdikæden vil blive krævet af vinderen af udbuddet at

stille med sådanne garantier og hæftelser. For at sikre, at kommunalt ejede anlæg vil kunne deltage i det igangværende og eventuelle fremtidige udbud, er der behov for en klar lovhjemmel til, at kommuner kan påtage sig sådanne økonomiske forpligtelser i forbindelse med en eventuel kontrakt med staten.

Der er heller ikke gældende regler om, hvordan beslutninger om at påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med et kommunalt ejet virksomheds kontraktindgåelse med staten om støtte til CCUS skal træffes, herunder om beslutning f.eks. skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde.

De kommunalt ejede anlæg, der forventes at ansøge det igangværende udbud og eventuelle fremtidige udbud om hele eller dele af CCUS-værdikæden, er omfattet af enten lov om varmforsyning eller lov om elforsyning, jf. afsnit 2.2.1.1. og 2.2.1.2. om gældende ret.

2.2.1.1. Gældende ret i lov om varmforsyning

Der er ikke hjemmel i lov om varmforsyning for en kommune til at påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med tildeling af statslig støtte med henblik på at sikre gennemførelse af CO₂-reduktioner gennem CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed og efterfølgende transport, anvendelse og lagring af den opfangede CO₂.

Dette redegøres der for i de nedenstående afsnit.

Efter gældende regler i § 2 b, stk. 1, i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 2068 af 16. november 2021, kan kommunen med henblik på varmforsyning i kommunen bl.a. alene eller sammen med andre kommuner eller private virksomheder varetage virksomhed omfattet af § 2, stk. 1, i lov om varmforsyning. Det indebærer bl.a., at kommunen kan varetage kollektiv varmforsyning. Kollektiv varmforsyning fremgår af § 2 i lov om varmforsyning og dækker over bl.a. varmeproduktionsanlæg, herunder affaldsforbrændingsanlæg og biomasseanlæg, når formålet med anlægget er at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand.

Efter gældende regler i § 2 f, stk. 1, i lov om varmforsyning, kan en kommune, der varetager eller deltager i virksomhed nævnt i § 2 b, varetage eller deltage i anden virksomhed, som har nær tilknytning hertil.

Efter gældende regler i § 2 g, stk. 1, i lov om varmforsyning, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler om kriterierne i §§ 2 b-2 f for kommuners varetagelse af varmforsyningsvirksomhed og hertil tilknyttet virksomhed og for garantistillelse. Denne bemyndigelse er udmøntet ved bekendtgørelse om kommuners deltagelse i anden virksomhed, som har nær tilknytning til virksomhed efter varmforsyningsloven, jf. bekendtgørelse nr. 795 af 2. juni 2022.

Det er en forudsætning for anvendelsen af reglerne om tilknyttet virksomhed, at de generelle betingelser i lov om varmforsyning for tilknyttet virksomhed er opfyldt. Navnlig skal den tilknyttede virksomhed ske på kommercielle vilkår og i særskilt regnskab samt have et væsentligt mindre arbejdsmæssigt og økonomisk omfang end hovedvirksomheden som nærmere specificeret i bekendtgørelsen.

Et kommunalt ejet selskab, der varetager CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed, skal som udgangspunkt være selskabsmæssigt adskilt fra den hovedvirksomhed, den udspringer af og skal ske i et selskab med begrænset ansvar, men kan dog ved tilknyttet virksomhed af meget begrænset omfang bibeholde den tilknyttede virksomhed i hovedvirksomheden. Den tilknyttede virksomhed skal også i disse tilfælde ske på kommercielle vilkår og i særskilt regnskab.

Af bekendtgørelsens § 2 fremgår det, hvilke former for tilknyttet virksomhed til virksomhed omfattet af lov om varmforsyning, kommunen bl.a. kan deltage i. Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, nr. 5, at dette

omfatter deltagelse i CO₂-fangstvirksomhed i forbindelse med varmeproduktions- og kraftvarmeproduktionsanlæg omfattet af egen virksomhed, jf. § 2 b, stk. 1, i lov om varmforsyning, herunder etablering af anlæg til opsamling, oprensning og komprimering af CO₂ samt nødvendig infrastruktur i forbindelse hermed.

Hjemlen til at varetage CO₂-fangstvirksomhed omfatter i forlængelse heraf indgåelse af kontrakter med andre, ikke-kommunalt ejede virksomheder med henblik på at skille sig af med den indfangede CO₂. Hjemlen omfatter derimod ikke muligheden for en kommune til selv at udføre de efterfølgende aktiviteter omfattende transport, lagring og anvendelse af CO₂ og dermed heller ikke muligheden for en kommune til på nogen måde at engagere sig økonomisk i disse aktiviteter. CO₂-fangstvirksomheden vil dog kunne skille sig af med den indfangede CO₂ på lovlig vis.

Det fremgår videre af § 2 f, stk. 4, i lov om varmforsyning, at en kommune ikke kan yde tilskud til eller stille garanti for tilknyttet virksomhed omfattet af stk. 1.

Det er således i dag ikke muligt for en kommune, som varetager kollektiv varmforsyning, jf. § 2 b, stk. 1, at yde tilskud eller stille garanti eller påtage sig andre økonomiske forpligtelser relateret til tilknyttet virksomhed, herunder CO₂-fangst, idet rammerne for kommunal deltagelse i kollektiv varmforsyning og virksomhed i nær tilknytning hertil er udtømmende reguleret i lov om varmforsyning med tilhørende bekendtgørelsesudmøntning.

Uden for disse rammer er det i dag ikke muligt for en kommune, som varetager kollektiv varmforsyning, jf. § 2 b, herunder i fælleskommunale selskaber, at påtage sig andre økonomiske forpligtelser relateret til CO₂-fangst. Der er således ikke hjemmel for en kommune til at påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med tildeling af statslig støtte med henblik på at sikre gennemførelse af CO₂-reduktioner gennem CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed og efterfølgende transport, anvendelse og lagring af den opfangede CO₂.

Kapitel 4 i lov om varmforsyning indeholder prisreguleringen af fjernvarmesektoren. Prisreguleringen indebærer, at varmepriserne reguleres efter princippet om nødvendige omkostninger. De regulerede varmforsyningsvirksomheder kan i varmeprisen indregne nødvendige udgifter til bl.a. energi, andre driftsomkostninger og administration. Det er Forsyningstilsynet, der i forbindelse med sit tilsyn med varmepriserne afgør, hvilke udgifter og omkostninger der må anses for nødvendige, og som derfor kan indregnes i priserne. Derudover må prisen ikke være urimelig, jf. § 21, stk. 4, i lov om varmforsyning. Prisreguleringen for fjernvarmesektoren finder anvendelse for hovedvirksomheden, men derimod ikke for tilknyttet virksomhed, som skal ske på kommercielle vilkår, jf. ovenfor.

2.2.1.2. Gældende ret i lov om elforsyning

Der er ikke hjemmel i lov om elforsyning for en kommune til at påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med tildeling af statslig støtte med henblik på at sikre gennemførelse af CO₂-reduktioner gennem CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed og efterfølgende transport, anvendelse og lagring af den opfangede CO₂.

Dette redegøres der for i de nedenstående afsnit.

Efter gældende regler i § 4, stk. 1, 2. pkt., i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021, kan en kommune deltage i selskaber med begrænset ansvar, som varetager virksomhed, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om elforsyning. Det fremgår af lovens § 2, stk. 1, at det gælder produktion, transport, handel og levering af elektricitet samt aggregering og energilagring. Kommunen kan også

varetage elproduktion ved afbrænding af affald i kommunen, dvs. uden selskabsdannelse, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning. Hjemlen omfatter muligheden for kommunen til at varetage elproduktion ved forbrænding af affald i fælleskommunale selskaber godkendt i medfør af § 60 i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019.

Efter gældende regler i § 4, stk. 2, i lov om elforsyning, kan en kommune deltage i anden virksomhed, som har nær tilknytning til en virksomhed omfattet af § 2, stk. 1, i lov om elforsyning, som kommunen varetager eller deltager i. Denne virksomhed skal udøves på kommercielle vilkår i selskaber med begrænset ansvar, jf. § 4, stk. 3, i lov om elforsyning.

Efter gældende regler i § 4, stk. 4, i lov om elforsyning, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler vedrørende den tilknyttede virksomhed omfattet af stk. 2, herunder om de aktiviteter, der kan udøves, og om regnskabs- og forretningsmæssige forhold. Dette er bl.a. udmøntet ved bekendtgørelse om kommuners og Energinets deltagelse i anden virksomhed, som har nær tilknytning til deres hovedvirksomhed efter elforsyningsloven, jf. bekendtgørelse nr. 1133 af 27. november 2008. Det fremgår af ændringsbekendtgørelse nr. 800 af 2. juni 2022 til denne bekendtgørelse, at en kommune som tilknyttet virksomhed kan deltage i CO₂-fangstvirksomhed i forbindelse med elproduktionsanlæg omfattet af egen hovedvirksomhed, herunder etablering af anlæg til opsamling, oprensning og komprimering af CO₂ samt nødvendig infrastruktur i forbindelse hermed.

Hjemlen til at varetage CO₂-fangstvirksomhed omfatter i forlængelse heraf indgåelse af kontrakter med andre, ikke-kommunalt ejede virksomheder med henblik på at skille sig af med den indfangede CO₂. Hjemlen omfatter derimod ikke muligheden for en kommune til selv at udføre eller deltage i udførelsen af de efterfølgende aktiviteter omfattende transport, anvendelse og lagring af CO₂, og dermed heller ikke muligheden for en kommune til på nogen måde at engagere sig økonomisk i disse aktiviteter. CO₂-fangstvirksomheden kan dog skille sig af med den indfangede CO₂ på lovlig vis.

Det er endvidere en forudsætning for, at en aktivitet kan anses som tilknyttet og dermed hjemlet i lov om elforsyning, at de generelle betingelser i lov om elforsyning for varetagelse af tilknyttet virksomhed er opfyldt. Der henvises til bemærkninger til bestemmelsen i § 4, stk. 2, i lov om elforsyning, jf. forslag til lov om ændring af elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning og lov om Energinet.dk, L 108 af 12. marts 2008, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 3397 og 3998. Heraf fremgår navnlig, at den tilknyttede virksomhed skal have et væsentligt mindre arbejdsmæssigt og økonomisk omfang end hovedvirksomheden. Dette krav fremgår også af § 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1133 af 27. november 2008. Det er ifølge § 4, stk. 3, i lov om elforsyning også et krav, at tilknyttet virksomhed skal udøves på kommercielle vilkår i selskaber med begrænset ansvar.

Det gældende regelsæt indebærer, at en kommune under iagttagelse af navnlig statsstøttere reglerne kan investere i tilknyttet virksomhed omfattet af elforsyningslovens § 4, stk. 2, og optage lån i forbindelse med investeringen eller garantere for optagelse af lån af det kommunalt ejede selskab, der varetager aktiviteten. Statsstøttere reglerne kræver, at investering i og drift af aktiviteterne sker på kommercielle vilkår, og kommunen skal agere som en privat markedsinvestor, der søger et normalt udbytte, jf. bemærkninger til § 4, stk. 3, jf. lovforslag L 108, jf. Folketingstidende 2007-2008 (2. samling), tillæg A, side 3999.

Det er således efter gældende ret alene muligt for en kommune at investere i, yde lån eller stille garanti for optagelse af lån for den del af CO₂-fangstvirksomhed, som kommunen har hjemmel til at deltage i som tilknyttet virksomhed til elproduktion, jf. ovennævnte bekendtgørelse. Dvs. at kommunens økonomiske engagement er begrænset til finansieringen af de nødvendige anlæg i forbindelse med den tilknyttede virksomhed og driften af den tilknyttede virksomhed, CO₂-fangsten, herunder overdragelsen

af den indfangede CO₂ til andre, ikke kommunalt ejede virksomheder med henblik på bortskaffelse, jf. ovenfor. Uden for disse rammer er det i dag ikke muligt for en kommune, som varetager elproduktion, jf. elforsyningslovens § 4 b, stk. 1, herunder i fælleskommunale selskaber, at påtage sig andre økonomiske forpligtelser relateret til CO₂-fangst. Der er således ikke hjemmel for en kommune til at påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med tildeling af statslig støtte med henblik på at sikre gennemførelse af CO₂-reduktioner gennem CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed. Der er heller ikke hjemmel for en kommune til at påtage sig sådanne økonomiske forpligtelser for den efterfølgende transport, anvendelse og lagring af den opfangede CO₂.

En virksomhed, der producerer elektricitet ved afbrænding af affald, skal i medfør af § 75, stk. 3, i lov om elforsyning i sin helhed økonomisk hvile i sig selv. Princippet betyder, at over- eller underskud fra elproduktion, der sælges på de konkurrenceudsatte markeder, skal indgå i beregningen af affaldsbehandlingsprisen/affaldsgebyret og i varmepriserne.

2.2.1.3. Gældende ret i miljøbeskyttelsesloven

§ 48 i lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022 om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven) bestemmer, at kommunerne skal fastsætte affaldsgebyrer, og opregner de udgifter, som gebyrerne skal dække. Der er to grundlæggende principper for fastsættelsen af affaldsgebyrer. Det ene er forureneren-betaler-princippet, jf. miljøbeskyttelseslovens § 4, stk. 4. Princippet, der har karakter af et overordnet administrationsprincip, indebærer, at affaldsbortskaffelsen som udgangspunkt skal betales af den pågældende affaldsproducent selv og normalt ikke af andre affaldsproducenter eller af skatteyderne.

Det andet grundlæggende princip for gebyrfastsættelse er hvile-i-sig-selv-princippet, jf. bemærkninger til § 47 i forslag til lov om miljøbeskyttelse, L 74 af 23. januar 1991, jf. Folketingstidende 1990-91 (2. samling), tillæg A, spalte 1564. Det indebærer som udgangspunkt, at de kommunale affaldsgebyrer, som bl.a. også skal dække udgifter til behandling af affald, skal være omkostningsægte, dvs. afspejle de faktiske udgifter forbundet med ydelsen.

2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Den daværende regering (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance besluttede med ”Anden del af CCS-strategien”, at kommunalt ejede affaldsforbrændings- og biomasseanlæg kan deltage i konkrete aktiviteter som CO₂-fangst. Det fremgår af aftalen, at kommunale aktører skal have en klar hjemmel til at etablere og drive CO₂-fangstanlæg på affaldsforbrændings- og biomasseanlæg. Derudover besluttede aftaleparterne, at en model for kommunal deltagelse i konkrete CCUS-aktiviteter skal understøtte, at omkostninger til CCUS ikke må overvæltet på varme- og affaldskunderne. De samme aftaleparter indgik den 21. juni 2022 Aftale om rammevilkår for CO₂-lagring i Danmark som opfølgning på Danmarks CCS-strategi. Aftaleparterne var enige om, at CO₂-fangst på kommunale anlæg skal ske som tilknyttet virksomhed på kommercielle vilkår i udskilte selskaber med begrænset hæftelse, dvs. aktie- eller anpartsselskaber. Derudover fremgår det af aftalen, at de kommunale affaldsforbrændings- og biomasseanlæg skal have mulighed for at forpligte sig for alle led i værdikæden, så de kan søge første fase af CCUS-puljen.

I overensstemmelse hermed finder Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet således, at der bør etableres hjemmel til, at kommuner kan påtage sig de økonomiske forpligtelser, som er nødvendige i forbindelse med, at en kommunalt ejet virksomhed indgår kontrakt med staten om statslig støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂, samlet kaldet hele værdikæden. Den foreslåede hjemmel er ikke begrænset til affaldsforbrændings- og biomasseanlæg.

Det forudsættes således, at det vil være en kommunalt ejet virksomhed, der i givet fald vil indgå den kontrakt med staten om tildeling af støtte, som er forudsætningen for at anvende den foreslåede hjemmel til at påtage sig økonomiske forpligtelser. Det vil dreje sig om de kommunalt ejede virksomheder, der i medfør af anden lovgivning har hjemmel til CO₂-fangst, herunder tilknyttet virksomhed, som udspringer af f.eks. affaldsforbrændings- og biomasseanlæg. For en beskrivelse af den kommunale hjemmel til at deltage i CO₂-fangst henvises til beskrivelsen af gældende ret ovenfor i afsnit 2.2.1.

Kommuners påtagelse af økonomiske forpligtelser i forbindelse med statslig støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ vil afhænge af den konkrete udmøntning af de enkelte støtteordninger. Det skyldes, at disse økonomiske forpligtelser skal bidrage til at sikre, at vinderen eller vinderne af udbuddene af støtte kan garantere, at de CO₂-reduktioner, der er indgået kontrakt omkring, opnås. Disse økonomiske forpligtelser kan derfor variere alt efter omfanget af CO₂-reduktioner, der forudsættes i de enkelte støtteordninger.

I forbindelse med det igangværende udbud af første del af CCUS-puljen vil en række af disse økonomiske forpligtelser fremgå af den kontrakt, der indgås med vinderen af udbuddet.

Eksempelvis vil det i første fase af CCUS-puljen blive fastsat, at kontrakten omfatter hele værdikæden i form af fangst, transport og lagring af CO₂, hvilket er en følge af, at støtten ydes pr. ton lagret CO₂. Den eller de vindende virksomheder, som kontrakten indgås med, er derfor kontraktuelt forpligtet over for staten for alle led i værdikæden, herunder for eventuelle underleverandørers ydelser, uanset om den enkelte virksomhed selv står for udførelsen af opgaven. Dette ville også gælde, hvis ydelserne måtte blive leveret af forskellige deltagere i et konsortium som følge af et sædvanligt krav, der vil fremgå af kontrakten med staten, om at konsortiedeltagere hæfter solidarisk for kontraktens gennemførelse. Eventuelle underleverandører vil ikke være direkte forpligtede over for staten, og underleverandøren hæfter ikke for forpligtelser, der varetages af andre led i kæden.

Kontrakten vil således indebære, at den eller de vindende virksomheder vil komme til at hæfte for hele værdikæden i form af fangst, transport og lagring af den mængde CO₂, der indgås kontrakt om.

Endvidere vil der i første fase af CCUS-puljen eksempelvis også være et krav i kontrakten om solidarisk hæftelse for kontraktens opfyldelse (lagringen af CO₂), hvis den virksomhed, som byder på kontrakten med staten om tildeling af støtte, i relation til opfyldelsen af minimumskrav om økonomisk og finansiell kapacitet baserer sig på en anden virksomheds økonomiske og finansielle formåen (en såkaldt støttende enhed). Virksomheden, der efter udbud bliver statens kontraktpart, og den pågældende støttende virksomhed vil herefter i kraft af kontrakten hæfte solidarisk for kontraktens gennemførelse. Den situation kan f.eks. opstå, hvis en kommunalt ejet virksomhed, der lovligt udøver CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed, baserer sig på f.eks. en kommunalt ejet affaldsforbrændingsvirksomhed i relation til opfyldelsen af minimumskrav om økonomisk og finansiell kapacitet.

Et yderligere eksempel på en økonomisk forpligtelse en kommune vil skulle påtage sig i forbindelse med kontraktindgåelse vedrørende støtte fra første del af CCUS-puljen, relaterer sig til, at vinderen eller vinderne af udbuddet vil kunne overdrage sine forpligtelser og rettigheder under kontrakten i sin helhed til en anden virksomhed. Der vil være tale om en virksomhed, som er koncernforbundet med vinderen, og som er etableret med det formål at gennemføre kontrakten, f.eks. et selskab, som skal udføre lovlig tilknyttet virksomhed ved CO₂-fangst. En sådan overdragelse forudsætter bl.a., at vinderen i forbindelse med kontraktindgåelse med staten påtager sig solidarisk hæftelse med det selskab, som kontrakten overdrages til.

Med henblik på at sikre økonomisk sikkerhed for staten under kontraktperioden indeholder udbudsmate-

rialet for første del af CCUS-puljen endvidere krav om garantistillelse, ligesom der som led i opfyldelse af kontrakten, eventuelt ved optagelse af lån eller udstedelse af bankgaranti, kan være behov for, at den vindende virksomhed stiller garanti for opfyldelse af kontrakten og for betaling af alle krav under kontrakten. Dette er således også et eksempel på, hvilke økonomiske forpligtelser en kommune vil skulle påtage sig i forbindelse med kontraktindgåelse vedrørende støtte fra første del af CCUS-puljen.

Kontrakten om tildeling af støtte i medfør af første fase af CCUS-puljen vil samlet betyde, at staten vil kunne rejse krav mod vinderen eller vinderne af støtten, såfremt betingelserne i kontrakten ikke opfyldes. Staten vil som følge af kontrakten også kunne rejse krav mod andre virksomheder, der hæfter solidarisk med vinderen eller vinderne eller har stillet garanti for opfyldelse af kontrakten.

Det vil således betyde, at staten vil kunne rejse krav mod en kommune, som har påtaget sig de økonomiske forpligtelser, som fremgår af den kontrakt, som den vindende kommunalt ejede virksomhed indgår med staten om tildeling af støtte.

Kontraktens vilkår vil være genstand for forhandling under udbudsprocessen, og det er ikke givet, at alle vilkår vil være de samme for efterfølgende tildelingsprocesser.

Med ”Anden del af CCS-strategien” er det besluttet, at også kommunalt ejede el- og varmforsyningsvirksomheder, herunder bl.a. affaldsforbrændingsvirksomheder, skal kunne byde på og vinde udbud af statslig støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Under de nuværende regler anses det ikke muligt for kommunalt ejede el- og varmforsyningsvirksomheder som potentielle bydere ved udbud af statslig støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂, at kunne leve op til de krav til økonomiske forpligtelser, der vil blive stillet i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildelingen af støtte. Dette skyldes, at de virksomheder, det drejer sig om, er underlagt særlig regulering af priserne, jf. afsnit 2.2.1. ovenfor om gældende ret, hvilket indebærer restriktioner af, hvilke omkostninger der kan overvæltet på de tilsluttede forbrugere. Det betyder, at forsyningsvirksomheder, som er omfattet af prisreguleringerne, ikke kan finansiere de økonomiske forpligtelser, som vil blive krævet i forbindelse med kontraktindgåelsen med staten, ved varmeprisen og affaldstaksten samt særligt for en affaldsforbrændingsvirksomhed med elproduktion ved et eventuelt eloverskud.

For at muliggøre, at kommunalt ejede el- og varmforsyningsvirksomheder, herunder affaldsforbrændingsvirksomheder, for så vidt de lovligt varetager eller deltager i CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed, skal kunne indgå kontrakt med staten om tildeling af statslig støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂, finder Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet det hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med den politiske aftale at udvide muligheden for kommuners lovlige økonomiske engagement i tilknyttet virksomhed i form af CO₂-fangst. Dette har til formål at gøre det muligt, at ejerkommuner til forsyningsvirksomheder omfattet af lov om elforsyning og lov om varmforsyning vil kunne påtage sig de økonomiske forpligtelser, som er nødvendige i forbindelse med disse virksomheders kontraktindgåelse med staten om statslig støtte til fangst, transport og lagring af CO₂.

Klima- Energi- og Forsyningsministeriet finder det desuden hensigtsmæssigt, at kommunens beslutning om at udnytte adgangen til at forpligte sig økonomisk i forbindelse med en kommunalt ejet virksomheds kontraktindgåelse med staten om støtte til CCUS træffes af kommunalbestyrelsen i et møde. Dette skyldes, at der henset til størrelsesordenen af den økonomiske forpligtelse er tale om en beslutning af en sådan betydning, at det forudsætter politisk behandling. Dette skal særligt ses i lyset af, at det ultimativt vil være kommunens borgere, som ville skulle hæfte for forpligtelsen, samtidig med de risici, der i øvrigt følger af karakteren af deltagelsen i CCUS-aktiviteter, jf. nærmere herom i afsnit 2.2.3. nedenfor.

2.2.3. Den foreslåede ordning

På den baggrund foreslås det, at en kommune, der deltager i CO₂-fangst, i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af støtte, den foreslåede § 7 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og i det omfang det er en forudsætning for kontraktindgåelsen med staten, vil kunne forpligte sig økonomisk i forhold til gennemførelse af den CO₂-fangst, kommunen deltager i, samt i forhold til gennemførelse af transport og lagring eller anvendelse af den opsamlede CO₂, der varetages af en tredjepart. Det vil med forslaget være en forudsætning for, at en kommune kan påtage sig de foreslåede økonomiske forpligtelser, at det sker til opfyldelse af de økonomiske forpligtelser, som kommunen er forpligtet til at påtage sig i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af statslige støttemidler til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Med forslaget vil de kommuner, som lovligt deltager i CO₂-fangst og helt eller delvist ejer en virksomhed, der indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂, få hjemmel til at forpligte sig økonomisk. Det vil medføre, at alle økonomiske forpligtelser, som vil være en forudsætning for indgåelse af kontrakten med staten, vil blive overvæltet på den eller de kommuner, som ejer den virksomhed, som indgår kontrakten med staten, og som har forpligtet sig økonomisk i medfør af den foreslåede bestemmelse. Forslaget omfatter også muligheden for den kommunalt ejede virksomhed til at indgå kontrakten med staten og dermed kontraktuelt påtage sig de økonomiske forpligtelser, der følger heraf. Kommunalt ejede el- og varmforsyningsvirksomheder som potentielle bydere ved udbud af statslig støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ vil dog ikke kunne leve op til de krav til økonomiske forpligtelser, der vil blive stillet i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildelingen af støtte. Dette skyldes, at de virksomheder, det drejer sig om, er underlagt særlig regulering af priserne, jf. afsnit 2.2.1. ovenfor om gældende ret, hvilket indebærer restriktioner af, hvilke omkostninger der kan overvæltet på de tilsluttede forbrugere. For reelt at sikre, at en kommunalt ejet virksomhed kan blive statens kontraktpart, omfatter forslaget derfor også muligheden for, at kommunerne selvstændigt påtager sig de økonomiske forpligtelser forbundet hermed.

Det vil indebære, at de økonomiske forpligtelser, som den kommunalt ejede virksomhed vil være forpligtet til at påtage sig i medfør af kontrakten, vil komme til at påhvile ejerkommunen eller ejerkommunerne bag virksomheden og dermed i sidste ende den eller disse kommuners borgere.

Den foreslåede bestemmelse vil alene give hjemmel til, at en kommune kan forpligte sig økonomisk som beskrevet, i forbindelse med at en virksomhed, som kommunen helt eller delvist ejer, og som lovligt varetager CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed, indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte. Med hjemlen vil en sådan kommune kunne påtage sig økonomiske forpligtelser til at sikre gennemførelse af CO₂-fangst, transport, anvendelse og lagring.

Det er ikke med den foreslåede bestemmelse reguleret, om alle ejerkommuner vil skulle påtage sig den økonomiske forpligtelse som beskrevet, eller om alle ejerkommuner vil skulle være enige i at påtage sig de økonomiske forpligtelser.

Det vil med forslaget til bestemmelsen være en forudsætning for, at en kommune kan påtage sig den eller de økonomiske forpligtelser over for staten, at det sker som opfyldelse af de økonomiske forpligtelser, som den kommunalt ejede virksomhed skal påtage sig i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af statslige støttemidler til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

For kommuner, der varetager kollektiv varmforsyning, jf. § 2 b, stk. 1, i lov om varmforsyning, eller elproduktion ved forbrænding af affald, jf. § 4, stk. 1, i lov om elforsyning, vil det med forslaget –

i modsætning til i dag – være muligt at forpligte sig økonomisk for gennemførelse af CO₂-fangst i virksomheder, der varetager denne aktivitet som tilknyttet virksomhed.

Det vil endvidere være muligt for en kommune at forpligte sig økonomisk for gennemførelse af transport, lagring eller anvendelse af CO₂, der varetages af en tredjepart, dvs. af andre virksomheder end den kommunalt ejede virksomhed, der varetager CO₂-fangsten.

De foreslåede bestemmelser vil ikke indebære, at kommunen får hjemmel til at udføre opgaverne med transport, lagring eller anvendelse af CO₂, heller ikke gennem kommunalt ejede virksomheder. Hjemlen retter sig derimod mod, at den eller de kommuner, som deltager i en virksomhed, der varetager CO₂-fangst, skal kunne forpligte sig økonomisk, således at forpligtelserne påhviler den eller de kommuner, som ejer den virksomhed, som indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte, jf. den foreslåede § 7 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Forslaget vil indebære en udvidelse af kommunens mulighed for økonomisk at engagere sig i CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed. Udvidelsen vil bestå i, at en kommune vil kunne påtage sig økonomiske forpligtelser for at sikre gennemførelse af CO₂-fangsten samt i forhold til gennemførelse af transport, anvendelse og lagring af den indfangede CO₂, der varetages af tredjepart. Den foreslåede udvidelse vil således afvige fra nuværende regler om kommuners mulighed for at engagere sig økonomisk i aktiviteter som tilknyttet virksomhed.

Rækkevidden af de økonomiske forpligtelser, som en kommune med lovforslaget vil få hjemmel til at påtage sig, vil afhænge af de forpligtelser, som den kommunalt ejede virksomhed vil skulle påtage sig i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af statslige støttemidler til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂. Dermed vil de afhænge af, hvordan staten i den konkrete udmøntning af støttetildelingen vælger at kræve sikkerhed for, at de forventede reduktioner sker. Det kunne eksempelvis være garantistillelser såvel direkte over for staten som for private kreditinstitutioners garantier eller lån, solidariske hæftelser, f.eks. for samarbejdspartners levering eller lignende.

For så vidt angår de konkrete forpligtelser i forbindelse med den første fase af CCUS-puljen henvises til beskrivelsen ovenfor i punkt 2.2.2.

Det skal understreges, at der ved senere udbud af midler til støtte af fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ vil kunne være tale om andre økonomiske forpligtelser end de i punkt 2.2.2. beskrevne og de eksempler, som er listet ovenfor.

Muligheden vil være begrænset til at gælde, hvor det sker til opfyldelse af de forpligtelser, som en kommunalt ejet virksomhed, som på lovlig vis deltager i eller varetager CO₂-fangst, påtager sig som led i kontraktindgåelse med staten om tildeling af statslige støttemidler til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Der ændres med forslaget ikke ved, at kommuner ikke kan yde tilskud til eller garantere for øvrig tilknyttet virksomhed, jf. den gældende § 2 f, stk. 4, i lov om varmforsyning. Kommuner kan fortsat heller ikke påtage sig økonomiske forpligtelser med henblik på at sikre gennemførelse af øvrige aktiviteter, som kommunen har hjemmel til at deltage i som tilknyttet virksomhed til kollektiv varmforsyning eller elproduktion, herunder elproduktion ved forbrænding af affald som hovedvirksomhed. Kommuner kan heller ikke påtage sig økonomiske forpligtelser med henblik på at sikre gennemførelse af fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ i kommunalt ejede selskaber, der lovligt deltager i eller varetager CO₂-fangst, men ikke har indgået kontrakt med staten om tildeling af statslige støttemidler til CO₂-fang-

sten. Dermed vil den foreslåede ordning alene udvide muligheden for økonomiske forpligtelser i de tilfælde, hvor en virksomhed har indgået kontrakten med staten.

Udvidede økonomiske forpligtelser for kommunerne i forbindelse med CCUS vil indebære en økonomisk risiko for kommunens borgere samtidig med, at fangst, transport, anvendelse og lagring er en ny aktivitet for kommunen på et område, der spiller ind på tværs af de forskellige forsyningslovgivninger. Idet de økonomiske forpligtelser over for staten i hvert fald i første fase af CCUS-puljen som minimum vil være solidariske forpligtelser med de aftaleparter, som den kommunalt ejede virksomhed indgår aftaler om transport og lagring med, vil det betyde, at kommunen vil komme til at påtage sig risikoen for ikke blot den CO₂-fangst, som den kommunalt ejede virksomhed varetager, men også risikoen for, at de virksomheder, der skal stå for transport, lagring eller anvendelse lever op til deres forpligtelser. Det kunne f.eks. være i tilfælde af en konkurs hos de virksomheder, der skal stå for transport, lagring eller anvendelse.

I og med, at en kommune forpligter sig økonomisk for en kommunalt ejet virksomhed, der vinder udbud og indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte for gennemførelse af CO₂-reduktioner gennem CO₂-fangst, -transport, -anvendelse og -lagring, vil kommunen kunne blive mødt af økonomiske krav, hvis den vindende virksomhed, der varetager eller deltager i CO₂-fangsten, eller tredjepart, dvs. en ikke-kommunalt ejet virksomhed, der varetager CO₂-transport, lagring eller anvendelse, ikke lever op til den indgåede kontrakt. Et sådant økonomisk krav vil i sidste ende skulle betales af kommunens borgere.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets forventning, at den enkelte budgiver vil forsøge at placere ansvaret for de enkelte led i værdikæden i de kontrakter, som budgiveren vil indgå med deres samarbejdsparter eller underleverandør(er) af transport- og lagerydelse. Dette forventes at begrænse den risiko, som kommunerne i forbindelse med en kommunalt ejet virksomheds kontraktunderskrivelse med staten vil påtage sig. Denne risikoafdækning vil imidlertid afhænge af, at samarbejdsparterne eller underleverandørerne kan leve op til de bagvedliggende aftaler, som indgås med den kommunalt ejede virksomhed. Såfremt de ikke kan det, vil ansvaret hvile på de øvrige forpligtede over for staten og dermed også kommunen eller kommunerne.

I lyset af, at markedet for fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ er under udvikling, og den samlede værdikæde ikke er velafprøvet i Danmark, vil den eller de vindende virksomheder kunne være udfordret af at finde alternativer i tilfælde af, at deres eksisterende samarbejdspartnere eller underleverandører ikke kan leve op til de indgåede forpligtelser.

De foreslåede regler ændrer ikke på, at virksomheder, herunder kommunalt ejede, omfattes af § 20, stk. 1, i lov om varmforsyning fortsat alene kan indregne nødvendige omkostninger i varmeprisen. Forsyningstilsynet fører tilsyn med, at varmeprisen fastsættes i overensstemmelse med § 20, stk. 1, og at den er rimelig. Hertil kommer, at det følger af § 75, stk. 3, i lov om elforsyning, at virksomheder, som producerer elektricitet ved forbrænding af affald, økonomisk skal hvile i sig selv.

Det foreslås endvidere, at kommunens beslutning om at forpligte sig økonomisk, jf. forslaget til § 7 b, stk. 1, skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde, jf. det foreslåede stk. 2.

Forslagets formål er at sikre, at beslutninger i medfør af forslaget til § 7 b, stk. 1, behandles politisk i kommunen. Dette skal særligt ses i lyset af størrelsesordenen af den økonomiske forpligtelse, som kommunens borgere ultimativt ville skulle hæfte for, samtidig med de risici, der i øvrigt følger af karakteren af deltagelsen i CCUS-aktiviteter, jf. ovenfor.

Der henvises i øvrigt til forslaget til § 7 b, i lovforslagets § 1, nr. 1, og de specielle bemærkninger hertil.

3. Konsekvenser for FN's verdensmål

Lovforslaget vurderes at have direkte positive konsekvenser for opnåelse af FN's verdensmål 13 om klimaindsats.

Lovforslaget medfører i sig selv ikke igangsættelse af konkrete initiativer til reduktion af Danmarks drivhusgasudledninger, men indeholder en bestemmelse om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udmønte CCUS-puljer ved udbud. Bestemmelsen om, at ministeren kan udbyde støtte til CCUS, er udformet således, at reglerne tillige kan anvendes ved udmøntning af eventuelle fremtidige energipolitiske initiativer om udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Udmøntningen af puljer i medfør af den nye bestemmelse vil således bidrage til at nedbringe CO₂-udledningen og dermed til opnåelse af Danmarks 70 pct.-målsætning i 2030, hvorefter Danmark skal reducere sine drivhusgasudledninger med 70 pct. i forhold til niveauet i 1990, og derved afbøde klimaforandringerne. Dertil kan lovforslaget bidrage til at øge ambitionerne globalt samt inspirere og påvirke andre landes udbygning af CCUS.

Lovforslaget understøtter dermed Danmarks grønne omstilling, vejen mod 70 pct. reduktionsmålet i 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050.

Lovforslaget vil bidrage til at fremme udviklingen af CCUS i Danmark.

Lovforslaget har således direkte positive konsekvenser for opnåelse af FN's verdensmål 13 om klimaindsats.

Lovforslaget vurderes at være væsentligt og relevant i forhold til verdensmål 13 om klimaindsats og vurderes at understøtte opfyldelse af delmål 13.2. om, at tiltag mod klimaforandringer skal integreres i nationale politikker, strategier og planlægning.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes overordnet at have negative økonomiske konsekvenser for staten i form af implementeringskonsekvenser forbundet med administrationen af udbud.

Med Klimaaftalen 2020 er der forudsat finansieret 16 mia. kr. over finansloven til CCUS-puljen, som følger: 202 mio. kr. i 2024, 406 mio. kr. i 2025, 406 mio. kr. i 2026, 626 mio. kr. i 2027 og 626 mio. kr. i 2028 samt 815 mio. kr. i 2029 og frem (opgjort i 2020-priser og inklusiv afledt afgiftstab). Disse omkostninger er således forbundet med Klimaaftalen 2020 og følger ikke af dette lovforslag.

Lovforslaget forventes at medføre negative implementeringskonsekvenser for staten i forbindelse med Energistyrelsens arbejde med afholdelse af CCUS-udbud og administration ifm. tilsyn og udbetaling af støtte til vindende tilbudsgivere i henhold til de indgåede kontrakter. De øgede administrative omkostninger herved finansieres inden for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets eksisterende rammer, idet administrationen afholdes over de i Klimaaftalen 2020 afsatte beløb.

Særligt for den foreslåede § 7 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, om, at kommuner kan forpligte sig økonomisk, vurderes det potentielt at have økonomiske konsekvenser for kommuner, da de får hjemmel til at forpligte sig økonomisk ud over de gældende muligheder, når det er en forudsætning for at kunne indgå kontrakt med en statslig myndighed om tildeling af statslige støttemidler til CCUS. Lovforslaget indebærer altså, at kommunernes mulighed for at forpligte sig økonomisk for tilknyttet virksomhed i form af CO₂-fangst udvides.

Staten vil i medfør af den indgåede kontrakt kunne rejse krav mod modtageren af støtten, såfremt de

aftalte reduktioner ikke opnås. Hvis en kommune forpligter sig økonomisk for et kommunalt ejt anlæg, der indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte til CCUS, vil kommunen og dermed i sidste ende kommunens borgere kunne blive mødt af økonomiske krav, hvis det pågældende anlæg ikke lever op til den indgåede kontrakt.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets forventning, at den enkelte budgiver vil forsøge at placere ansvaret for de enkelte led i værdikæden ved de pågældende led i de kontrakter, som de kommer til at indgå med deres samarbejdsparter eller underleverandør(er) af transport- og lagerydelser. Dette forventes at begrænse den risiko, som kommunerne i forbindelse med kontraktunderskrivelsen vil skulle påtage sig. Samtidig er området stadig under udvikling, idet en samlet værdikæde for fangst, transport og lagring af CO₂ endnu ikke er velafprøvet i Danmark i fuld skala. Herudover vil området være nyt for kommuner såvel som for samarbejdsparter. Det bidrager til at øge den risiko, som kommunerne i medfør af den foreslåede § 7 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, vil komme til påtage sig ved anvendelse af bestemmelsen.

Denne risikoafdækning vil desuden afhænge af, at samarbejdsparterne eller underleverandørerne kan leve op til de aftaler, som indgås med den kommunalt ejede virksomhed. Såfremt de ikke kan det, vil ansvaret hvile på de øvrige forpligtede over for staten og dermed også kommunen eller kommunerne.

I lyset af, at markedet for fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ er under udvikling og den samlede værdikæde ikke er velafprøvet i Danmark, vil den eller de vindende virksomheder kunne være udfordret af at finde alternativer i tilfælde af, at deres eksisterende samarbejdspartnere ikke kan leve op til de indgåede forpligtelser.

Forslaget er en hjemmel for kommunerne, og de enkelte kommuner vil selv kunne vælge, hvorvidt de udnytter hjemlen og påtager sig – og deres borgere – en potentiel økonomisk risiko.

Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at have implementeringskonsekvenser for regioner og kommuner. Regioner berøres ikke af lovforslaget.

Forslaget vurderes ikke at have øvrige administrative og IT-relaterede omstillings- eller driftskonsekvenser, og der vil ikke være behov for IT-mæssig udvikling eller ændring af eksisterende systemer. Lovforslaget overholder principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

De økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i forbindelse med afholdelse af udbuddet for CCUS-puljen forventes at være positive. Således er en sidegevinst ved lovforslagets bestemmelse om udmøntning af CCUS-puljen forventet understøttelse af grønne danske arbejdspladser med et teknologineutralt og markedsbaseret fokus ved etablering af en CCUS-værdikæde. Etablering af CCUS-værdikæde vil forventelig have en positiv effekt på leverandører og serviceudbydere til værdikæden.

Lovforslaget kan have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser for den eller de virksomheder, der vinder udbuddet. Vindere af udbuddet opnår støtte til fangst af CO₂.

Der vurderes ikke at være væsentlige administrative omstillingsomkostninger eller løbende omkostninger i forbindelse med lovforslaget. Ligeledes vurderes der ikke at være væsentlige øvrige efterlevelseseffekter forbundet med lovforslaget.

Udbuddet af CCUS-puljen forventes afholdt i to faser, således at første fase forventes udbudt i 2022/23 og anden fase forventes udbudt i 2023/24.

De administrative omkostninger vil alene påvirke de virksomheder, som vælger at deltage i udbuddet.

Det er frivilligt at deltage i udbuddene. De virksomheder eller konsortier, der deltager i udbuddene vil have administrative omkostninger ved at deltage i udbuddene. Alle bydere skal udarbejde tilbudsmateriale, og vindere af udbuddene vil derudover opleve administrative omkostninger i forbindelse med indgåelse af den kontrakt, som skal udmønte resultatet af udbuddet, herunder vedrørende opfyldelse af vilkår i kontrakten.

Det forventes, at de administrative omkostninger vil være under 4 mio. kr. årligt.

Principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering er ikke relevant for lovforslaget.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget vurderes at indebære en økonomisk risiko for borgere i kommuner, der påtager sig de økonomiske forpligtelser som forslaget til § 7 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, giver kommunerne mulighed for. I og med, at en kommune under udnyttelsen af muligheden i § 7 b forpligter sig økonomisk for en kommunalt ejet virksomhed, der vinder udbud og indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte for gennemførelse af CO₂-reduktioner gennem CO₂-fangst, -transport, -anvendelse og -lagring, vil kommunen kunne blive mødt af økonomiske krav, hvis den vindende virksomhed, der varetager eller deltager i CO₂-fangsten, eller tredjepart, dvs. en ikke-kommunalt ejet virksomhed, der varetager CO₂-transport, -lagring eller -anvendelse, ikke lever op til den indgåede kontrakt. Et sådant økonomisk krav vil i sidste ende skulle betales af kommunens borgere.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vil have positive klimamæssige konsekvenser.

Lovforslaget indeholder en bestemmelse om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ samt hjemmel til, at kommuner under særlige betingelser kan forpligte sig økonomisk for hele CCUS-værdikæden.

Lovforslaget skal bl.a. udmønte den CCUS-pulje, der i forbindelse med Klimaafspraken 2020 blev vurderet til at bidrage til den grønne omstilling med en CO₂-reduktionseffekt på 0,4 mio. ton CO₂ i 2025 og 0,9 mio. ton CO₂ i 2030.

Udmøntningen af puljen har endvidere til formål at bidrage til etableringen af en hel CCUS-værdikæde, som først og fremmest vil have betydning for det danske CO₂-regnskab. Det bemærkes, at der også i forbindelse af etablering af en CCUS-værdikæde vil ske CO₂-udledninger.

Ved vurderingen af de klimamæssige konsekvenser vurderes effekten samlet set at ville ske som en reduktion på de nationale udledninger forbundet med udmøntning af CCUS-puljen, som således vil have positive klimamæssige konsekvenser.

Den positive klimaeffekt og indvirkning på klimaet anses for at være en vigtig del i reduktionen af CO₂-udledningen og dermed indfrielsen af klimalovens målsætninger.

Hvis ministeren derudover vælger at udnytte bestemmelsen til eventuelle yderligere fremtidige udbud af støtte til hele eller dele af værdikæden til CCUS, vil det tillige have positive klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vil i sig selv ikke have nogen positive eller negative konsekvenser for miljø og natur, da eventuelle konsekvenser vil afhænge af de konkrete projekter, der opnår støtte.

Lovforslaget indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂, herunder bl.a. til udmøntning af CCUS-puljen, samt en hjemmel til, at kommuner under særlige betingelser kan forpligte sig økonomisk for hele CCUS-værdikæden.

I det omfang ministeren udnytter bestemmelsen til at afholde udbud, vil det medføre, at den vindende tilbudsgivers eller de vindende tilbudsgiveres aktiviteter i form af konkrete projekter kan have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget etablerer hjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Hjemlen etableres i første omgang for at tilvejebringe grundlag for udmøntning af CCUS-puljen, men er udformet således, at bestemmelsen tillige kan anvendes ved udmøntning af eventuelle fremtidige energipolitiske initiativer om udbud af støtte til hele eller dele af CCUS-værdikæden.

Støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ udgør statsstøtte i EUF artikel 107, stk. 1's forstand.

Udbud af første fase af CCUS-puljen afholdes i 2022/23 med hjemmel i tekstanmærkning nr. 135, ad § 29.25.19, på finansloven for finansåret 2022.

Udbuddet af første fase af CCUS-puljen er tilrettelagt i overensstemmelse med Europa-Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi fra 2022 (2022/C 80/01) og skal anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen.

Støttemodellen for udbud af første fase af CCUS-puljen er anmeldt til Europa-Kommissionen.

Da udbuddet af første fase af CCUS-puljen afholdes forinden Europa-Kommissionens godkendelse foreligger, afholdes udbuddet med forbehold for Europa-Kommissionens godkendelse af støttemodellen, herunder med forbehold for eventuelle betingelser, som vil følge af Europa-Kommissionens statsstøtte-godkendelse.

Afholdelse af udbuddet, kontrakten med den vindende tilbudsgiver og udbetaling af støtte m.v. skal overholde EU's statsstøtteregler og de betingelser, som vil følge af Europa-Kommissionens statsstøtte-godkendelse.

Der tages således bl.a. forbehold for, at Europa-Kommissionen kan stille vilkår i forhold til indretning af støttemodellen og udbudsbetingelserne, som vil afvige fra lovforslagets og udbudsmaterialets beskrivelse af støttemodellen.

Tildeling af støtte i form af kontraktindgåelse med den vindende tilbudsgiver kan først gennemføres, når og i det omfang Europa-Kommissionens godkendelse foreligger.

Det forventes, at Europa-Kommissionens godkendelse foreligger ultimo 2022 eller primo 2023.

Eventuelle fremtidige udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring CO₂ skal tilrettelægges i overensstemmelse med de til enhver gældende statsstøtteregler.

Med lovforslaget foreslås endvidere en mulighed for, at kommuner under særlige betingelser kan forpligte sig økonomisk for hele værdikæden, selvom kommunerne kun kan deltage i selve CO₂-fangsten. Det vil være kommunens ansvar at sikre overholdelsen af de til enhver tid gældende statsstøtteregler i forbindelse med den eller de økonomiske forpligtelser.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til forslag til lov om fremme af udfasning af fossile brændsler, reduktion af udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser har i perioden fra den 7. juli til den 18. august 2022 været sendt i høring. Ifm. det lovforberedende arbejde efter høringen er det fundet hensigtsmæssigt i stedet at gennemføre bestemmelserne ved et forslag til ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktioner.

Følgende myndigheder og organisationer m.v. modtog lovforslaget i høring:

Advokatrådet – Advokatsamfundet, Akademisk Arkitektforening, Albertslund Kommune, Allerød Kommune, Ankenævnet på Energiområdet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstilsynet, Asfaltindustrien, Assens Kommune, Ballerup Kommune, Billund Kommune, Billund Vand A/S, Biofos A/S, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bopa Law, Bornholms Energi og Forsyning (BEOF), Bornholms Kommune, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for Små- og Mellemstore Vindmøller, Brintbranchen, Brunata, Bryggeriforeningen, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BATT-kartellet), Byggecentrum, Byggeskade-fonden, Center for Electric Power and Energy (DTU), Cerius, Clean Energy Invest ApS, CO-industri, Concito, Copenhagen Merchants, COWI, CTR, Dana Petroleum Denmark B. V., DANAK (Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond), Danish Cable Protection Committee, Danmarks Almene Boliger (BL), Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danoil Exploration A/S, Dansk Affaldsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Facilities Management (DFM), Dansk Fjernvarme, Dansk Gartneri, Dansk Gas Forening, Dansk Gasteknisk Center (DGC), Dansk Industri, Dansk Kontor/afdeling Biotek, Dansk Miljøteknologi, Dansk Offshore, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Shell A/S, Dansk Solcelleforening, Dansk Sportsdykker Forbund, Dansk Standard, Dansk Transport og Logistik (DLTL), Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, DANSKE ARK, Danske Halmleverandører, Danske Maritime, Danske Mediedistributører, Danske Tegl, Danske Rederier, Danske Regioner, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DANVAK, Datatilsynet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi Aarhus Universitet, De Frie Energiselskaber, Debra – Energibranchen, Decentral Energi, DELTA Dansk Elektronik, DENFO, Danske Energiforbrugere, Dommerfuldmægtigforeningen, Dragør Kommune, Drivkraft Danmark, DTU – Institut for Vindenergi, DTU – Myndighedsbetjening, DTU Aqua, E. ON Danmark A/S, EA Energianalyse, Egedal Kommune, Energi Danmark, Energi Fyn, Energi- og Olieforum.dk, Energiforum Danmark, Energiklagenævnet, Energinet, Energisammenslutningen, Energisystemer ApS, Energitjenesten, Energycluster, Eniig, Equinor, Esbjerg Kommune, European Energy, Eurowind Energy A/S, Evida, EWE Energie AG, Fagligt Fælles Forbund (3F), Fanø Kommune, Favrskov Kommune, Faxe Kommune, Finansrådet, Realkreditforeningen og Realkreditrådet – FinansDanmark, Fjernvarme Fyn, Fonden Kraka, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af fabrikanten og importører af elektriske belysningsarmaturer (FABA), Foreningen af fabrikanten og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA), Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen Biogasbranchen, Foreningen Danske Kraftvarmeværker, Foreningen for Slutbrugere af Energi, Fors A/S, Forsyningstilsynet, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Fredericia Spildevand A/S, Frederiksberg Forsyning, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Friluftsrådet, FSR danske revisorer, Furesø Kommune, Faaborg-Midtfyns Kommune, Gaia Solar/ Solaropti/ Sunfactor, Gentofte Kommune,

Gentofte og Gladsaxe Fjernvarme, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, Greenpeace, GreenTech Advisor, Greve Kommune, Gribskov Kommune, GTS (Godkendt Teknologisk Service), Guldborgsund Kommune, Haderslev Kommune, Halsnæs Kommune, Havarikommisionen, Havarikommisionen for Offshore Olie- og Gasaktiviteter, Hedensted Kommune, Helsingør Kommune, Herlev Kommune, Herning Kommune, Hess Denmark ApS, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, HOFOR A/S, HOFOR el og varme, HOFOR Fjernkøling A/S, HOFOR Vind A/S, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune, Hulgaard Advokater, Hvidovre Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Hørsholm Kommune, Ikast-Brande Kommune, Ineos Danmark, INEOS E&P (Norge) Petroleum DK A/S, INEOS E&P (Petroleum) Denmark ApS, Inforse, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Institutet for Produktudvikling (IPU), Intelligent Energi, Ishøj Kommune, IT-Branchen, Jammerbugt Kommune, Kalundborg Kommune, Kerteminde Kommune, Kjærgaard A/S, KL (Kommunernes Landsforening), KlimaEnergi A/S, Kolding Kommune, Kredsløb, Københavns Kommune, Københavns Universitet, Køge Kommune, Landbrug & Fødevarer, Landsbyggefonden, Landsforeningen af Solcelleejere, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Naboe til Kæmpevindmøller, Langeland Kommune, LCA Center, Lejre Kommune, Lemvig Kommune, Lolland Kommune, Lundsby Biogas, Lyngby-Taarbæk Kommune, Læsø Kommune, Maria-gerfjord Kommune, Middelfart Kommune, Middelgrundens Vindmøllelaug, MOE Rådgivende ingeniører, Morsø Kommune, Maabjerg Energy Center – MEC, Nature Energy, NEAS Energy A/S, NEAS Energy A/S, Neptune Energy ApS, Netvarme, NGF Nature Energy, Niras, NOAH Energi og Klima, Nogat B. V., Norddjurs Kommune, Nordfyns Kommune, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Noreco, Noreco Olie- og Gasudvinding Danmark B. V., NRGi Renewables A/S, Nyborg Kommune, Næstved Kommune, Odder Kommune, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Offshore Center Danmark, Offshoreenergy.dk, Olie Gas Danmark, ONE-Dyas Denmark ApS, Oxfam IBIS, Petrogas E&P UK Limited, Plan og Projekt, Planenergi, Plastindustrien SEAS-NVE, Rambøll, Randers Kommune, Rebild Kommune, Reel Energi Oplysning, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Rødovre Kommune, Rådet for Grøn Omstilling, Samsø Kommune, Siemens Gamesa, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, SMV Danmark, Solar Lightning Consultants ApS, Solenergi Danmark A/S, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Statens ByggeforskningsInstitut, Stevns Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune, Swedegas, Syd Energi (SE), Syddjurs Kommune, Synergi, Sønderborg Kommune, TEKNIQ Arbejdsgiverne, Teknologisk Institut, Thisted Kommune, Total Denmark ASW, Filial af Total Denmark ASW, INC., USA, Total E&P Danmark A/S, Total S. A., TREFOR/EWII, T-REGS, Tønder Kommune, Tårnby Kommune, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Varmepumpefabrikantforeningen, Vattenfall A/S, Vedvarende Energi, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vejle Spildevand, VEKS, VELTEK – VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening, Verdens Skove, Verdo Randers, Vestas Wind Systems A/S, Vestforbrænding, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Vordingborg Kommune, Wind Denmark, Wind Estate A/S, Wintershall DEA International GmbH, Wintershall Noordzee B. V., WWF Verdensnaturfonden, Ældresagen, Ærø Kommune, Økologisk Landsforening, Ørsted, Aabenraa Kommune, Aalborg Energikoncern, Aalborg Kommune, Aalborg Portland A/S, Aalborg Universitet, Århus Kommune og Aarhus Universitet.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser	Ingen	Lovforslaget vurderes i medfør af den

for stat, kommuner og regioner		foreslåede § 7 a at have økonomiske konsekvenser for staten ifm. udmøntning af CCUS-puljen. Herudover kan der være økonomiske konsekvenser for staten, såfremt bestemmelsen benyttes til at iværksætte udbud af eventuelle fremtidige CCUS-puljer. Konsekvenserne for staten kan rummes inden for rammen af Klimaaftalen 2020. Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at have økonomiske konsekvenser for regioner og kommuner. Den foreslåede § 7 b vurderes potentielt at have økonomiske konsekvenser for kommuner, da det udvider kommunernes mulighed for at påtage sig økonomiske forpligtelser til sikring af gennemførelse af CO₂-fangst, -transport, -anvendelse og -lagring.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at have implementeringskonsekvenser for regioner og kommuner. For staten vil der være administrative konsekvenser forbundet med at skulle administrere udbud i medfør af den foreslåede § 7 a. Konsekvenserne for staten kan rummes inden for rammerne af Klimaaftalen 2020.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vil have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser for de virksomheder, der vinder udbuddene af første og anden fase af CCUS-puljen. Den vindende tilbudsgiver af udbuddet af første fase opnår støtte til fangst, transport og lagring af CO₂. Etablering af CCUS-værdikæde vil forventelig have en positiv effekt på leverandører og serviceudbydere til værdikæden.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	De administrative omkostninger vil alene påvirke de virksomheder, som

		vælger at deltage i udbuddet i form af udarbejdelse af tilbudsmateriale. Vindere af udbuddet vil endvidere få administrative omkostninger i forbindelse med den efterfølgende håndtering af den kontrakt, som skal indgås, herunder vedrørende opfyldelse af vilkår i kontrakten. Det forventes, at de administrative omkostninger vil være under 4 mio. kr. årligt.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Lovforslaget vurderes at indebære en økonomisk risiko for borgere i kommuner, der påtager sig de økonomiske forpligtelser, som forslaget til § 7 b, stk. 1, giver kommunerne mulighed for. I og med, at en kommune under udnyttelsen af muligheden i § 7 b, stk. 1, forpligter sig økonomisk for en kommunalt ejet virksomhed, der vinder udbud og indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte for gennemførelse af CO₂-reduktioner gennem CO₂-fangst, -transport, -anvendelse og -lagring, vil kommunen kunne blive mødt af økonomiske krav, hvis den vindende virksomhed, der varetager eller deltager i CO₂-fangsten, eller tredjepart, dvs. en ikke-kommunalt ejet virksomhed, der varetager CO₂-transport, -lagring eller -anvendelse, ikke lever op til den indgåede kontrakt. Et sådant økonomisk krav vil i sidste ende skulle betales af kommunens borgere.
Klimamæssige konsekvenser	Den foreslåede bestemmelse skal udgøre den materielle hjemmel til udmøntning af CCUS-puljen, der i forbindelse med Klimaafspraken 2020 blev vurderet til at bidrage til den grønne omstilling med en CO ₂ -reduktionseffekt på 0,4 mio. ton CO ₂ i 2025 og 0,9 mio. ton CO ₂ i 2030.	Ingen

	Ved vurderingen af de klimamæssige konsekvenser vurderes effekten samlet set at ville ske som en reduktion på de nationale udledninger forbundet med udmøntning af CCUS-puljen, som således vil have positive klimamæssige konsekvenser.	
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget etablerer hjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂. Udbuddet af første fase af CCUS-puljen er tilrettelagt i overensstemmelse med Europa-Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi fra 2022 (2022/C 80/01) og skal anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen. Støttemodellen for udbud af første fase af CCUS-puljen er anmeldt til Europa-Kommissionen. Da udbuddet af første fase af CCUS-puljen afholdes forinden Europa-Kommissionens godkendelse foreligger, afholdes udbuddet med forbehold for Europa-Kommissionens godkendelse af støttemodellen, herunder med forbehold for eventuelle betingelser, som vil følge af Europa-Kommissionens statsstøttegodkendelse. Tildeling af støtte i form af kontraktindgåelse med den vindende tilbudsgiver kan først gennemføres, når og i det omfang Europa-Kommissionens godkendelse foreligger. Det forventes, at Europa-Kommissionens godkendelse foreligger ultimo 2022 eller primo 2023.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§ 7 a

Arbejdet med udmøntning af CCUS-puljer foregår i 2022 med materiel hjemmel i aktstykke nr. 336, som opfører tekstanmærkning nr. 135 ad 29.25.19 til § 29 på finansloven for 2022. Denne materielle hjemmel ophører således ved udgangen af 2022.

Der findes i gældende dansk ret ikke en klar lovhjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Det foreslås at indsætte en ny § 7 a i loven, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

Den foreslåede ordning vil indebære, at der kan afholdes udbud af støtte til hhv. virksomhed med fangst, virksomhed med transport, virksomhed med anvendelse eller virksomhed med lagring af CO₂, særskilt eller i kombinationer bestående af én eller flere af de fire typer virksomhed, dvs. til hele eller dele af værdikæden.

Ved afholdelse af udbud forstås også at fastsætte nærmere kriterier, vilkår, betingelser og lignende i forbindelse med afholdelsen af udbuddet, herunder vedrørende administrative og processuelle forhold for udbuddet. Der er tale om fastsættelse af konkrete kriterier, vilkår, betingelser og lignende for de enkelte udbud og ikke regler herom.

Der vil eksempelvis kunne være tale om fastsættelse af kriterier for, hvilke projekter der kan søge støtte i et udbud omfattet af ordningen, betingelser vedrørende støttemodtagerens tekniske og finansielle kapacitet og vilkår, der skal sikre, at projekter indrettes miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Der vil også kunne være tale om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afgrænse, hvilke juridiske eller fysiske personer, der kan søge støtte i et udbud omfattet af ordningen. Eksempelvis er ansøgerfeltet for første fase af CCUS-puljen afgrænset til, at kun affaldsforbrændinger, varme- og elektricitetsværker eller andre, der primært anvender ikke-fossile brændsler, samt andre energiproducerende værker, hvis primære produktion ikke er varme, elektricitet eller begge, kan opnå støtte.

I den forbindelse vil der også kunne indgå krav om eksempelvis garantistillelse eller krav for kommunale ansøgere om, at ejerkommuner påtager sig økonomiske forpligtelser.

Der vil også kunne være tale om kriterier om eksempelvis ansøgningsform, tidsfrister, vilkår, forudsætninger og betingelser for støtte, f.eks. at støtten gives pr. reduceret ton CO₂, at støtten justeres for udviklingen i CO₂-afgifter herunder eventuelle andre tilskud (f.eks. til negative udledninger), som kan modregnes i støttebeløbet, og at støtten justeres for udviklingen i CO₂-kvotepriser.

Bestemmelsen rummer også hjemmel til at foretage processuelle skridt vedr. udbuddet, såsom eksempelvis indgåelse af udbudskontrakter, ændringer af vilkår for udbudskontrakter, helt eller delvist bortfald eller ophævelse af udbudskontrakter, udbetaling af støtte, krav om tilbagebetaling af støtte og renter, regnskab, revision og rapportering, samt tilsyn og kontrol.

Med henblik på at sikre overensstemmelse med EU-retten giver bestemmelsen også mulighed for at fastsætte kriterier om, at der ikke vil kunne tildeles støtte fra CCUS-puljer, medmindre den givne ordning er forenelig med EU's statsstøtteregele, herunder at Europa-Kommissionen har godkendt ordningen og eventuelt fastsat vilkår.

På baggrund af udbuddene vil klima-, energi- og forsyningsministeren kunne indgå kontrakter med vindende tilbudsgivere, administrere kontrakterne og efterfølgende udbetale støtte på baggrund af kontrakterne. Bestemmelsen indeholder således også hjemmel til accept af indkomne bud og udbetaling af støtte.

Det følger af lovens § 19, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet institution til at udøve beføjelser i medfør af loven på ministerens vegne. Administrationen af ordningen vil således være delegeret til Energistyrelsen i medfør af § 3, stk. 1, nr. 14, i bekendtgørelse nr. 1366 af 28. september 2022 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Udbuddene vil blive tilrettelagt i overensstemmelse med Europa-Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi fra 2022 (2022/C 80/01) og skal statsstøttegodkendes af Europa-Kommissionen, i det omfang de er omfattet af disse retningslinjer.

Det forventes, at de betingelser, der stilles i udbuddene, vil have en overordnet hensigt om at opnå klimaambitioner gennem CO₂-reduktioner og en vis sikkerhed for realisering af de projekter, der vinder.

For så vidt angår udbud af første fase af CCUS-puljen vil udbuddet blive tilrettelagt, så støtten rettes mod fangstoperatoren, der så indgår kommercielle aftaler med en transportør og en lageroperatør.

Det forventes, at udbud af anden fase af CCUS-puljen vil blive tilrettelagt på baggrund af erfaringer fra udbuddet af første fase og under hensyn til eventuelle markedsudviklinger i hele værdikæden.

Det forventes, at støtten for første fase af CCUS-puljen udbetales som driftsstøtte indeholdt omkostninger til afskrivninger. Støtten forventes som udgangspunkt udbetalt i 20 år fra 2025.

Støtten fra CCUS-puljen forventes i både første og anden fase udbetalt efter en model, hvor der kan tages højde for udsving i EU-kvoteprisen, eventuelle fremtidige CO₂-skatter eller afgifter og under hensyntagen til udviklingen i omkostningsniveauet. Modellen tilrettelægges, så det sikres, at der ikke sker overkompensation.

Det forventes, at udbudsbetingelserne bl.a. vil indeholde krav om eksempelvis idriftsættelse af CO₂-fangstanlægget i 2025, krav om fangst og lagring af minimum 0,4 mio. ton CO₂ fra 2026 og krav til, at lagring af CO₂ i undergrunden skal overholde kravene i direktiv 2009/31/EF om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006 (CCS-direktivet) som implementeret i medlemsstaterne. Endvidere vil det i udbuddet blive forudsat, at anlæg, der indgår i et vindende tilbud, ikke modtager anden støtte til de samme støtteberettigede omkostninger. Denne betingelse skal være med til at sikre en ikke-diskriminerende udbudsprocedure.

De endelige udbudsbetingelser og kontraktvilkår m.v. vil fremgå af det udbudsmateriale, som offentliggøres forud for afholdelse af udbuddene. For CCUS-puljens første fase er betingelserne allerede offentliggjort.

Støtte i medfør af CCUS-puljen (såvel første som anden fase) udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, og skal anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen. Afholdelse af udbuddene, kontrakten med vindende tilbudsgiver og udbetaling af støtte m.v. skal overholde EU's statsstøtteregler og de betingelser, som vil følge af Europa-Kommissionens statsstøttegodkendelse. Der er i udbudsmaterialet til udbud af første fase af CCUS-puljen således bl.a. taget forbehold for, at Europa-Kommissionen kan stille vilkår i forhold til indretning af støttemodellen, som kan afvige fra lovforlagets beskrivelse af støttemodellen.

Tildeling af støtte til den vindende tilbudsgiver kan først ske, når og i det omfang Europa-Kommissionens statsstøttegodkendelse foreligger. Der henvises til afsnit 9 om forholdet til EU-retten.

Den foreslåede bestemmelse forventes udover at kunne anvendes til afholdelse af udbud af første og anden fase af CCUS-puljen ligeledes at kunne anvendes til eventuelle fremtidige udbud af støtte til hele eller dele af CCUS-værdikæden inden for lovens formål.

Eventuelle fremtidige udbud af støtte til hele eller dele af CCUS-værdikæden vil tillige skulle tilrettelægges i overensstemmelse med de til enhver tid gældende fælleseuropæiske statsstøtterelevanter.

Information om udbuddene vil fremgå af Energistyrelsens hjemmeside, og der vil blive udsendt en nyhed om udbuddet. Selve proceduren for tildeling af støtte vil skulle være gennemsigtig, hvilket vil medføre en vis grad af offentlighed. Alle tilbudsgivere vil blive behandlet lige i forbindelse med udbudsprocessen og valg af tilbud.

Indgåelse af støttekontrakter omfattet af den foreslåede § 7 a, vil udgøre tilsagn om støtte i retlig forstand. Det bemærkes derfor, at tilsagn om støtte omfattet af ordningen vil være omfattet af bl.a. lovens §§ 9, 21 og 22, der indeholder nærmere regler om tilsyn og kontrol, meddelelse af oplysninger og straf.

I forbindelse med udbud af støtte efter § 7 a, vil tilsagnet om støtte, i det omfang der anvendes en udbudsform tilsvarende den, der anvendes i den første fase af CCUS-puljen, bestå i indgåelse af en støttekontrakt med en tilbudsgiver. Sådan indgåelse af en støttekontrakt har karakter af en privatretlig disposition uden for forvaltningslovens område.

Der må imidlertid forudsættes forinden sådan kontraktindgåelse at være taget en tildelingsbeslutning om, hvilken tilbudsgiver, staten ønsker at indgå en støttekontrakt med. Denne tildelingsbeslutning vil have karakter af en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det følger af lovens § 20, at en sådan afgørelse som udgangspunkt kan påklages til Energiklagenævnet.

Dette skal dog ses i sammenhæng med de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, hvor det foreslås at ændre lovens § 20, stk. 1, således at ministeren i forbindelse med udbud efter den foreslåede § 7 a kan fastsætte klageadgang til en anden klageinstans end Energiklagenævnet. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil således i medfør af de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, i forbindelse med udbud efter den foreslåede § 7 a kunne fravige lovens udgangspunkt om klageadgang til Energiklagenævnet ved at fastsætte en anden klageadgang i udbudsbetingelserne.

I første fase af CCUS-puljen fremgår det således af betingelserne for udbuddet, at der er fastsat klageadgang til Klagenævnet for Udbud. Ved fremtidige udbud efter den foreslåede § 7 a vil der tilsvarende kunne fastsættes anden klageadgang end Energiklagenævnet i udbudsbetingelserne.

For at en anden klageadgang skal være gældende for et udbud efter den foreslåede § 7 a, skal den således fastsættes konkret i udbudsbetingelserne for det konkrete udbud.

Det bemærkes desuden, at udbudsbetingelser for første og anden fase af CCUS-puljen forventes at kunne fastsættes i medfør af § 7 a, og der forventes derfor ikke fastsat nærmere regler vedr. disse udbud i medfør af § 21, stk. 2-4.

§ 7 b

Efter gældende regler i §§ 2 b-f i lov om varmforsyning er det ikke muligt for en kommune, der varetager kollektiv varmforsyning, jf. § 2 b, stk. 1, at yde tilskud til eller stille garanti for tilknyttet virksomhed, som kommunen lovligt deltager i, herunder CO₂-fangstvirksomhed.

Efter gældende regler i § 4, stk. 2 og 3, i lov om elforsyning er det alene muligt for en kommune, der varetager eller deltager i elproduktionsvirksomhed, herunder ved forbrænding af affald, i henhold til § 4, stk. 1, at investere i, yde lån til eller stille garanti for optagelse af lån i et kommunalt ejet selskab, som varetager CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed.

Efter gældende regler i § 2, nr. 5, i bekendtgørelse om kommuners deltagelse i anden virksomhed, som har nær tilknytning til virksomhed efter varmemforsyningsloven, og § 3, nr. 3, i bekendtgørelse om kommuners og Energinets deltagelse i anden virksomhed, som har nær tilknytning til deres hovedvirksomhed efter elforsyningsloven, har kommunen hjemmel til at deltage i virksomheder, der varetager CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed, og dermed også at indgå aftaler med og betale andre, ikke-kommunale aktører for at skille sig af med CO₂, herunder overdrage den indfangede CO₂ med henblik på transport og lagring eller anvendelse.

Af reglerne om tilknyttet virksomhed følger også, at tilknyttet virksomhed skal ske på kommercielle vilkår i selskaber med begrænset ansvar. Desuden skal den tilknyttede virksomhed have en væsentlig mindre arbejdsmæssig og økonomisk omfang end hovedvirksomheden, som nærmere specificeret i bekendtgørelserne.

På varmeområdet skal en virksomhed, der varetager tilknyttet virksomhed og dermed CO₂-fangst, som udgangspunkt være selskabsmæssigt adskilt, men kan dog ved tilknyttet virksomhed af meget begrænset omfang bibeholde den tilknyttede virksomhed i hovedvirksomheden. Den tilknyttede virksomhed skal også i disse tilfælde ske på kommercielle vilkår og i særskilt regnskab. På elområdet kan den tilknyttede virksomhed varetages i samme virksomhed som hovedvirksomheden, dvs. elproduktionsvirksomheden, på kommercielle vilkår og regnskabsmæssigt adskilt. Det kræver dog, at hovedvirksomheden drives i et selskab med begrænset ansvar.

Der er heller ikke gældende regler om, hvordan beslutninger om at påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med en kommunalt ejet virksomheds kontraktindgåelse med staten om støtte til CCUS skal træffes, herunder om beslutning f.eks. skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde.

Der henvises til punkt 2.2.1. i de almindelige bemærkninger om beskrivelse af gældende ret på varmemforsynings- og elforsyningsområderne, samt for affaldsforbrænding vedr. takstfastsættelse.

Det følger af den foreslåede § 7 b, at en kommune, der deltager i CO₂-fangst, i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af støtte, jf. den foreslåede § 7 a, og i det omfang, det er en forudsætning for kontraktindgåelsen med staten, kan forpligte sig økonomisk i forhold til gennemførelse af den CO₂-fangst, kommunen deltager i, samt i forhold til gennemførelse af transport og lagring eller anvendelse af den opsamlede CO₂, der varetages af en tredjepart.

Forslaget skal ses i sammenhæng med § 7 a og bemærkningerne hertil.

Forslaget til § 7 b, stk. 1, indebærer en udvidelse af kommunernes mulighed for økonomisk at engagere sig i CO₂-fangst som tilknyttet virksomhed til kollektiv varmemforsyning, jf. § 2 b, stk. 1, i lov om varmemforsyning, eller elproduktion, herunder ved forbrænding af affald, jf. § 4, stk. 1 og 2, i lov om elforsyning. Udvidelsen vil bestå i, at en kommune, herunder en kommunalt ejet virksomhed, vil kunne påtage sig økonomiske forpligtelser for at sikre gennemførelse af CO₂-fangsten samt gennemførelse af transport og lagring eller anvendelse af den indfangede CO₂, der varetages af tredjepart, som kommunen eller kommunerne indgår kontrakt med. Mens det vil være den kommunalt ejede virksomhed, der vil indgå kontrakten med staten, vil de heraf følgende økonomiske forpligtelser dog i sidste ende påhvile kommunen, hvis denne udnytter den foreslåede hjemmel.

Den konkrete rækkevidde af de økonomiske forpligtelser, som en kommune med lovforslaget vil få hjemmel til at påtage sig, vil afhænge af de forpligtelser, som den kommunalt ejede virksomhed vil skulle påtage sig i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af statslige støttemidler til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂. Der henvises til beskrivelsen i punkt 2.2.2. i de almindelige bemærkninger af de betingelser, som en vinder af første fase af CCUS-puljen skal acceptere ved kontraktunderskrivelse med staten om modtagelse af CCUS-støtte. Det skal dog understreges, at der ved senere udbud af midler til støtte af fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ vil kunne være tale om andre økonomiske forpligtelser end de i punkt 2.2.2. beskrevne. Det kunne eksempelvis være garantistillelser såvel direkte over for staten som for private kreditinstitutioners garantier eller lån, solidariske hæftelser f.eks. for samarbejdspartners levering eller lignende.

Det afgørende vil være, at indgåelsen af kontrakt med staten om tildeling af midler forudsætter, at en kommunalt ejet virksomhed, der lovligt deltager i CO₂-fangst, og i forlængelse heraf ejerkommunen eller ejerkommunerne, påtager sig den eller de økonomiske forpligtelser.

Det vil med forslaget til bestemmelsen være en forudsætning for indgåelse af de udvidede økonomiske forpligtelser, at det sker til opfyldelse af de forpligtelser, som en kommunalt ejet virksomhed skal påtage sig i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af statslige støttemidler til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

En kommune vil på baggrund af denne forudsætning fortsat ikke kunne yde tilskud til eller garantere for øvrig tilknyttet virksomhed, jf. den gældende § 2 f, stk. 4, i lov om varmforsyning. En kommune vil fortsat heller ikke kunne påtage sig økonomiske forpligtelser med henblik på at sikre gennemførelse af øvrige aktiviteter, som kommunen har hjemmel til at deltage i som tilknyttet virksomhed til kollektiv varmforsyning eller elproduktion, herunder elproduktion ved forbrænding af affald som hovedvirksomhed. En kommune vil heller ikke kunne påtage sig økonomiske forpligtelser med henblik på at sikre gennemførelse af CO₂-fangst i kommunalt ejede selskaber, der lovligt deltager i eller varetager CO₂-fangst, men ikke har indgået kontrakt med staten om tildeling af statslige støttemidler til CO₂-fangsten.

De foreslåede bestemmelser vil ikke indebære, at kommunen får hjemmel til at udføre opgaverne med transport, lagring eller anvendelse af CO₂.

Uanset organiseringen af den virksomhed, der indgår kontrakt med staten om tildeling af statslige støttemidler til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ og dermed påtager sig de økonomiske forpligtelser til sikring af gennemførelse af fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂, vil den ultimative hæftelse for indfrielse af disse økonomiske forpligtelser i medfør af den foreslåede bestemmelse påhvile den eller de kommuner, som deltager i den virksomhed, der indgår kontrakten med staten om tildeling af støtte i medfør af den foreslåede § 7 a, og som har påtaget sig forpligtelsen.

Det skal dog understreges, at den foreslåede bestemmelse alene er en hjemmel til, at en kommune kan forpligte sig økonomisk i forbindelse med, at en virksomhed, som kommunen helt eller delvist ejer, eventuelt i fællesskab med andre kommuner indgår kontrakt med staten om tildeling af støtte. Det er ikke med den foreslåede bestemmelse reguleret, om alle ejerkommuner vil skulle påtage sig den økonomiske forpligtelse som beskrevet, eller om alle ejerkommuner vil skulle være enige i at påtage sig de økonomiske forpligtelser.

De udvidede økonomiske forpligtelser, som kommunerne vil få hjemmel til at påtage sig i forbindelse med CCUS vil indebære en økonomisk risiko for de berørte kommuners borgere samtidig med, at fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ for såvel kommuner som deres samarbejdspartner er en ny aktivitet, der spiller ind på tværs af de forskellige forsyningslovgivninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets forventning, at den eller de vindende virksomheder af udbuddet vil søge at placere ansvaret for de enkelte led i værdikæden (transport, lagring eller anvendelse) ved de pågældende led i de kontrakter, som vinderen indgår med deres samarbejdsparter eller underleverandør(er) af transport- og lager- eller anvendelsesydelse. Dette forventes at begrænse den risiko, som kommunerne påtager sig.

I modsat retning trækker dog, at markedet for CCUS endnu er under udvikling og vil være ukendt for kommuner såvel som samarbejdsparter og underleverandører. Dermed vil den risiko, som en kommune vil påtage sig ved udnyttelse af den foreslåede bestemmelse, i et vist omfang være ukendt for kommunen.

Den foreslåede § 7 b, stk. 1, ændrer ikke på, at virksomheder, herunder kommunalt ejede, omfattet af § 20, stk. 1, i lov om varmforsyning fortsat alene kan indregne nødvendige omkostninger i varmeprisen. Forsyningstilsynet fører tilsyn med, at varmeprisen fastsættes i overensstemmelse med § 20, stk. 1, og at den er rimelig. Hertil kommer, at det følger af § 75, stk. 3, i elforsyningsloven, at virksomheder, som producerer elektricitet ved forbrænding af affald, økonomisk skal hvile i sig selv. Der ændres med lovforslaget ikke herpå.

Det bemærkes, at de økonomiske forpligtelser, som en kommune med forslaget vil få hjemmel til at påtage sig, ikke udgør en ny aktivitet som omtalt i § 23 m, stk. 1, i lov om varmforsyning og § 37 a, stk. 1, i lov om elforsyning, hvorfor der ikke vil være krav om at søge om tilladelse i forbindelse med indgåelse af kontrakten med staten, der indeholder forpligtelserne.

Det bemærkes endelig, at tilsynet med, at tilknyttet virksomhed varetages i overensstemmelse med el- og varmforsyningslovene og relevante regler fastsat i medfør heraf, varetages af sektormyndighederne. Forsyningstilsynet fører, jf. § 21, stk. 4, i lov om varmforsyning, endvidere tilsyn med, om der i varmeprisen indregnes urimelige omkostninger eller omkostninger i strid med prisreguleringen. Herudover varetages det almindelige tilsyn med kommuner og kommunale fællesskaber af Ankestyrelsen i medfør af den kommunale styrelseslov.

Det foreslås i § 7 b, *stk. 2*, at kommunens beslutning om at forpligte sig økonomisk, jf. forslaget til stk. 1, skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde.

Forslaget skal sikre, at beslutninger i medfør af forslag til § 7 b, stk. 1, behandles politisk i kommunen. Dette skal særligt ses i lyset af størrelsesordenen af den økonomiske forpligtelse, som kommunens borgere ultimativt ville skulle hæfte for, samtidig med de risici, der i øvrigt følger af karakteren af deltagelsen i CCUS-aktiviteter, jf. ovenfor og afsnit 2.2.3. i de specielle bemærkninger.

Forslaget indebærer, at beslutninger om at udnytte adgangen til at påtage sig økonomiske forpligter, jf. forslaget til stk. 1, ikke kan uddelegeres til andre kommunale organer.

Forslaget har den konsekvens, at der ved lov foretages en indskrænkning af kommunalbestyrelsens adgang til delegation inden for den kommunale organisation.

Til nr. 2

Efter lovens § 20, stk. 1, 1. pkt., behandler Energiklagenævnet klager over afgørelser truffet af klima-, energi- og forsyningsministeren efter loven og efter regler udstedt i medfør af loven.

Det foreslås, at der efter § 20, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes et nyt 2. pkt., hvorefter ministeren kan fastsætte anden klageadgang i forbindelse med udbud efter § 7 a. § 20, stk. 1, 2. pkt., bliver herefter § 20, stk. 1, 3. pkt.

Den foreslåede ændring vil indebære, at ministeren i forbindelse med afholdelse af udbud efter den

foreslåede § 7 a vil kunne fastsætte klageadgang til andre instanser end Energiklagenævnet. Såfremt ministeren ikke benytter sig af denne mulighed, vil Energiklagenævnet være klageinstans.

Fastsættelse af anden klageadgang vil i givet fald skulle ske i udbudsbetingelserne for et konkret udbud efter § 7 a.

Eksempelvis er der i udbudsbekendtgørelsen for første fase af CCUS-puljen fastsat klageadgang til Klagenævnet for Udbud. Ved udbudsbekendtgørelsen forstås ikke en bekendtgørelse udstedt i medfør af lov, men bekendtgørelsen af udbuddet som er notificeret i EU-Supply, og som udgør bindende vilkår for udbuddet. Det medfører, at eksempelvis tildelingsbeslutningen i første fase af CCUS-puljen om, hvem staten ønsker at indgå en støttekontrakt med, vil kunne påklages til Klagenævnet for Udbud.

Da den foreslåede § 7 a indebærer en bred adgang til at designe udbud af støtte konkret, alt efter hvilken del af CCUS-værdikæden (fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂) de skal rettes mod, vil ministeren, alt efter hvordan disse støtteordninger indrettes, kunne fastsætte den mest egnede klageinstans for udbuddene.

Den foreslåede ordning indebærer, at Energiklagenævnet som udgangspunkt vil være klageinstans for eksempelvis tildelingsbeslutninger i forbindelse med udbud omfattet af den foreslåede § 7 a, men at ministeren konkret i forbindelse med sådanne udbud vil kunne fastsætte klageadgangen til den klageinstans, som mest hensigtsmæssigt vil kunne behandle klager over udbuddet.

For at en anden klageadgang end Energiklagenævnet skal være gældende for et udbud efter den foreslåede § 7 a, skal den således fastsættes konkret i udbudsbetingelserne for det konkrete udbud.

Til nr. 3

Efter lovens § 20, stk. 1, 2. pkt., kan klima-, energi- og forsyningsministerens afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed end det nævnte Energiklagenævn.

Det foreslås i § 20, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., efter »Energiklagenævn« at indsætte: »eller den anden klageinstans, hvis der er fastsat en sådan i medfør af 2. pkt.«

Den foreslåede ændring er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, hvorefter ministeren konkret vil kunne fastsætte anden klageadgang end Energiklagenævnet i forbindelse med udbud efter den foreslåede § 7 a.

Den foreslåede ændring vil indebære, at såfremt ministeren har fastsat en anden klageinstans for et udbud omfattet af den foreslåede § 7 a, så kan ministerens afgørelser i form af eksempelvis en tildelingsbeslutning i forbindelse med udbuddet ikke indbringes for anden administrativ myndighed end den, ministeren har fastsat.

For at en anden klageadgang end Energiklagenævnet skal være gældende for et udbud efter den nye § 7 a, skal den således fastsættes konkret i udbudsbetingelserne for det konkrete udbud.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2023 med henblik på at sikre overensstemmelse med princippet om fælles ikrafttrædelsesdatoer for lovgivning med erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Ændringsloven gælder ikke og kan ikke sættes i kraft for Færøerne og Grønland, fordi lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion ikke gælder eller kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland, jf. lovens § 25.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion, jf. lovbekendtgørelse nr. 1897 af 1. oktober 2021, som ændret ved § 1 i lov nr. 1388 af 5. oktober 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan afholde udbud af støtte til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂.

§ 7 b. En kommune, der deltager i CO₂-fangst, kan i forbindelse med kontraktindgåelse med staten om tildeling af støtte efter § 7 a, og i det omfang, det er en forudsætning for kontraktindgåelsen med staten, forpligte sig økonomisk i forhold til

- 1) gennemførelse af den CO₂-fangst, kommunen deltager i
- 2) gennemførelse af transport anvendelse eller lagring af den opsamlede CO₂, der varetages af en tredjepart.

Stk. 2. Kommunens beslutning om at forpligte sig økonomisk, jf. stk. 1, skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde.«

§ 20. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af klima-, energi- og forsyningsministeren efter loven og efter regler udstedt i medfør af loven. Klima-, energi- og forsyningsministerens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end det nævnte Energiklagenævnet.

2. I § 20, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte anden klageadgang i forbindelse med udbud efter § 7 a.«

3. I § 20, stk. 1, 2. pkt., der bliver 3. pkt., indsættes efter

»Energiklagenævnet«:

»eller den anden klageinstans, hvis der er fastsat en sådan i medfør af 2. pkt.«